

Afdeling **Beleid en Programmering**
Onderwerp **Bibliotheekvisie 2011-2016**

Bezoekadres
Europaweg 8

Postadres
Postbus 268
9700 AG Groningen

E-mailadres
info@ocsw.groningen.nl

Website
www.groningen.nl

De leden van de gemeenteraad
van Groningen,
te
Groningen

OS 10.2463475

Telefoon (050) 367 63 13 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk

Datum **24 DEC 2010** Uw brief van

Behandeld door **J.E.D. van der Broek**

Geachte mevrouw/heer,

De afgelopen jaren zijn revolutionair geweest voor de bibliotheekbranche. De bibliotheek heeft zich aangepast en heeft landelijk sterk geïnvesteerd in haar digitale dienstverlening. Ze weet zich hierdoor nog steeds te handhaven als een belangrijke laagdrempelige voorziening waar betrouwbare informatie kan worden gevonden en zo'n 25% van de bevolking is lid. Er zijn de laatste jaren echter maatschappelijke veranderingen gaande die van grote invloed zijn op de bibliotheek. De sector zoekt zelf naar oplossingen om met deze uitdaging om te gaan en heeft al stappen gezet door met name in te zetten op digitalisering. We zien echter dat de organisatie onder druk staat en op zoek is naar verdere legitimering van hun bestaan. Wij willen met deze nota de bibliotheek een heldere opdracht meegeven voor de invulling van het bibliotheekwerk in de stad en hen ondersteunen in hun positiebepaling binnen het maatschappelijke veld.

Het opstellen van een nieuwe gemeentelijke bibliotheekvisie is om de volgende redenen onontbeerlijk:

- De toenemende digitalisering van de samenleving dwingt de bibliotheek tot het aanpassen van de dienstverlening. Dit is te zien in bijvoorbeeld de sterk afgenomen vraag naar informatieve boeken door informatievoorziening op internet zoals Google. Nieuwe ontwikkelingen zoals de opkomst van de e-reader met e-books vragen eveneens om actie.
- De looptijd van de vorige nota is verstreken en de ingezette transformatie van de wijkfilialen naar familiebibliotheken is vrijwel voltooid. In de nieuwe nota zal dit veranderingstraject worden geëvalueerd.

- De bibliotheek levert een belangrijke bijdrage aan het Forum als grootste participant en dit vraagt om een heldere positiebepaling.
- De afgelopen jaren zijn de kernfuncties van de bibliotheek benoemd maar deze zijn erg breed. Het is wezenlijk dat wij helder formuleren wat wij van de bibliotheek verwachten en op welke wijze zij bijdraagt aan het realiseren van onze beleidsdoelstellingen. Hierdoor kunnen wij onze subsidierelatie tot de bibliotheek scherper aansturen.

Monitoring en evaluatie

Drie jaar na inwerkingtreding van de bibliotheekvisie zullen beleidseffecten worden getoetst en zal worden geëvalueerd of doelstellingen en ambities zijn verwezenlijkt en uitgangspunten juist zijn gebleken. Jaarlijks worden in het Programma van Eisen prestatieafspraken gemaakt over de te bereiken resultaten van de subsidie en de bijdrage van Biblionet aan onze stadsdoelen.

Communicatie en inspraak

Via individuele gesprekken is het veld actief betrokken geweest bij het beleidsontwikkelingsproces. Daarnaast is een expertmeeting met deskundigen georganiseerd over de bibliotheek van de toekomst. Momenteel is de conceptvisie voor inspraak vrijgegeven. Wij bekijken na de inspraakperiode de binnen gekomen reacties en verwerken die waar nodig in de visie. De eindvisie bieden we u dan ter vaststelling aan.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders
van Groningen

de burgemeester,

de secretaris,

Bibliotheekvisie

Gemeente Groningen

2011-2016

Samenvatting

Het bibliotheekwerk in de stad Groningen staat er op het moment goed voor en de bezoekersaantallen nemen toe. De bibliotheekorganisatie laat een grote bereidheid zien om samen te werken met zowel het onderwijs als welzijnsorganisaties. De organisatie voert echter erg veel verschillende taken uit in zijn zoektocht naar legitimatie van zijn bestaan. We willen de bibliotheek dan ook een heldere opdracht meegeven voor de komende jaren.

De bibliotheek blijft een sterke en betrouwbare instelling waar mensen verwachten betrouwbare informatie te vinden. De organisatie laat vernieuwingsdrang zien maar de ontwikkelingen in de samenleving volgen elkaar in een snel tempo op. De bibliotheek is in beweging en heeft moeten inspelen op de veranderingen in de samenleving van de laatste jaren. Ze probeert te transformeren naar een organisatie die de concurrentie aan kan gaan binnen het digitale domein. Deze verandering gaat echter erg langzaam wat het risico met zich mee kan brengen dat bijvoorbeeld de informatietaak van de bibliotheek nog verder onder druk komt te staan. We verwachten van de bibliotheek dat ze de veranderingen in het digitale domein volgen en de aansluiting probeert te houden. Tevens vinden we het van essentieel belang dat de dienstverlening aan de klant centraal wordt gesteld.

In onze visie is de bibliotheek een moderne laagdrempelige ontmoetingsplaats waar inwoners van de stad betrouwbare informatie kunnen vinden. Een plek waar media kunnen worden geleend maar ook aansprekende laagdrempelige literaire activiteiten worden georganiseerd. De bibliotheek heeft een wezenlijke taak in leesbevordering en het voorkomen van taalachterstanden.

Het bibliotheekwerk in de stad moet zich dan ook met name op de volgende taken richten:

- Educatie, met voor de komende jaren nadrukkelijk aandacht voor het ontwikkelen van mediawijsheid en de bestrijding van laaggeletterdheid. Speciale aandacht willen we besteden aan het voorkomen van leesproblemen in het VMBO. We verwachten van de bibliotheek dat dit op een vernieuwende en vraaggestuurde wijze gebeurt.
- Het uitlenen van informatiedragers.
- Informatievoorziening en dienstverlening in de wijken met aandacht voor kwetsbare groepen.
- De bibliotheek als huis van de letteren dat ondersteuning biedt aan andere literaire organisaties en als organisator van aansprekende evenementen op het gebied van lezen en literatuur.
- De bibliotheek als onderdeel van het Groninger Forum waar naast de huidige functies van de bibliotheek ook input wordt verwacht bij 'cross over' activiteiten.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2.
Inleiding	4.
Hoofdstuk 1. Wettelijk kader	6.
Hoofdstuk 2. Stand van zaken	8.
Hoofdstuk 3. Kernfuncties	10.
Hoofdstuk 4. Wat verwachten we verder van de bibliotheek	16.
5. Financiën	17.
6. Bijlagen:	
Bijlage 1 Consultatie	18.
Bijlage 2 Cijfers van de bibliotheekfilialen in de stad Groningen	21.

Inleiding

De afgelopen jaren zijn revolutionair geweest voor de bibliotheekbranche. Honderd jaar lang was de bibliotheek vooral een instelling waar mensen heen gingen voor boeken en betrouwbare informatie maar aan de kern van de dienstverlening veranderde weinig. De afgelopen decennia is echter de manier waarop we informatie vergaren sterk veranderd. De bibliotheek heeft zich aangepast en heeft landelijk sterk geïnvesteerd in haar digitale dienstverlening. Ze weet zich hierdoor nog steeds te handhaven als een belangrijke laagdrempelige voorziening waar betrouwbare informatie kan worden gevonden en waarvan zo'n 25% van de bevolking lid is. Er zijn de laatste jaren maatschappelijke veranderingen gaande die van grote invloed zijn op de bibliotheek. De sector zoekt zelf naar oplossingen om met deze uitdaging om te gaan en heeft al stappen gezet door vooral in te zetten op digitalisering. We zien echter dat de organisatie onder druk staat en op zoek is naar verdere legitimering van haar bestaan.

De vorige bibliotheeknota liep van 2004 tot 2010. Deze nota heeft een belangrijke stelselwijziging van de stadsbibliotheek tot gevolg gehad. Er is ingezet op een sterke centrale vestiging en de zes wijkfilialen zijn grotendeels omgebouwd tot familiebibliotheken. Deze vestigingen zijn specifiek gericht op families met kinderen, het onderwijs en minder mobiele ouderen. Tevens zijn er drie bibliotheekpunten ingericht die zich op dezelfde doelgroep richten.

De bibliotheek heeft volgens sommige critici, vanwege de digitalisering en de veranderende manier waarop informatie wordt aangeboden, geen bestaansrecht meer. Ook wordt er vanuit verschillende overheden bezuinigd op het bibliotheekwerk. Wij zien ondanks deze bedreigingen een belangrijke rol weg gelegd voor de bibliotheek. Er liggen volop kansen in de verdere ontwikkeling van haar dienstverlening naar de overheid, instellingen en vooral de inwoners van Groningen. Wij vinden het hiervoor noodzakelijk dat de klant centraal wordt gesteld en een bezoek aan de bibliotheek meerwaarde heeft. De samenwerking binnen het Forum geeft de bibliotheek de mogelijkheid om zich verder te ontwikkelen en deze meerwaarde voor de burgers van de stad te creëren. Wij willen met deze nota de bibliotheek een heldere opdracht meegeven voor de invulling van het bibliotheekwerk in de stad en hen ondersteunen in hun positiebepaling binnen het maatschappelijke veld. Het opstellen van een nieuwe gemeentelijke bibliotheekvisie is om de volgende redenen dan ook onontbeerlijk.

- De toenemende digitalisering van de samenleving dwingt de bibliotheek tot het aanpassen van de dienstverlening. Dit is te zien in bijvoorbeeld de sterk afgenomen vraag naar informatieve boeken door informatievoorziening op internet zoals Google. Nieuwe ontwikkelingen zoals de opkomst van de e-reader met e-books vragen eveneens om actie.
- De looptijd van de vorige nota is verstreken en de ingezette transformatie van de wijkfilialen naar familiebibliotheken is vrijwel voltooid. In de nieuwe nota zal dit veranderingstraject worden geëvalueerd. De bibliotheek levert een belangrijke bijdrage aan het Forum als grootste participant en dit vraagt om een heldere positiebepaling.
- De afgelopen jaren zijn de kernfuncties van de bibliotheek benoemd maar deze zijn erg breed. Het is wezenlijk dat wij helder formuleren wat wij van de bibliotheek verwachten en op welke wijze zij bijdraagt aan het realiseren van onze beleidsdoelstellingen. Hierdoor kunnen wij onze subsidierelatie met de bibliotheek scherper aansturen.

Inhoudelijk zal deze nota zich richten op de positie van het bibliotheekwerk binnen een snel veranderende samenleving en de wijze waarop wij dat in de stad willen invullen. De belangrijkste kernvraag van deze visie is dan ook: wat wij vinden behoren tot de kerntaken van de bibliotheek. De stadsbibliotheek zal onderdak vinden in het nieuwe Forum. In de komende twee jaren wordt voor het Groninger Forum een organisatie gevormd, waarbij gemeente en de partners in het Forum uitgaan van één ongedeelde organisatie onder één directie en bestuur. Deze bibliotheekvisie dient als uitgangspunt voor de bibliothecaire functies binnen het Forum.

In het eerste hoofdstuk plaatsen we het bibliotheekbeleid binnen het wettelijk kader. Vervolgens gaan we in op de huidige stand van zaken van het bibliotheekwerk. Dit werken we verder uit in een hoofdstuk over de kerntaken van de bibliotheek en onze verwachtingen voor de toekomst van het bibliotheekwerk. In de bijlagen treft u nadere informatie over de consultatie van het veld, en de filialen.

1. Wettelijk kader

1.1 Wet op het specifiek cultuurbeleid

De wet op het specifiek cultuurbeleid (1994) is bepalend voor het openbaar bibliotheekwerk. Hierin staat de taakverdeling tussen de overheden omschreven en wordt weergegeven dat de gemeente de taak heeft om het lokaal bibliotheekwerk te bekostigen. In de wet is een artikel opgenomen waarin de vrijstelling van contributie voor jongeren is vastgelegd. Verder is bepaald dat de overheden samenwerking in het leenverkeer tussen bibliotheken en de vorming van bibliotheeknetwerken moeten bevorderen. Er wordt concreet aangegeven waarover in het lokaal of provinciaal netwerk de afspraken moeten worden vastgelegd. Binnen een lokaal netwerk zijn dit het school mediatheekwerk en de samenwerking met culturele en educatieve instellingen. Bij een provinciaal netwerk, zoals *Biblionet*, wordt verwacht dat het aanbod van de bij het netwerk aangesloten bibliotheken aansluit op de behoeften van gebruikers die deelnemen aan het hoger beroepsonderwijs of de volwasseneneducatie en op in aanmerking komende aspecten van het regionale cultuur en welzijnsbeleid. Tenslotte is vastgelegd welke diensten de provinciale bibliotheekcentrale zal verrichten voor openbare bibliotheken die door de gemeenten worden bekostigd of in stand gehouden.

1.2. Bibliotheekcharter

Op 17 december 2009 is het bibliotheekcharter 2010-2012 door minister Plasterk van OCW, het IPO en de VNG ondertekend. Het belangrijkste doel van het charter is de bibliotheekinnovatie. De rolverdeling tussen de drie overheden verandert niet op basis van dit charter maar de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheden zijn geactualiseerd vooral gelet op de bepalingen in de Wet op het specifiek cultuurbeleid, de voorwaarden voor de vorming van de basisbibliotheek en de digitale ontwikkelingen. De hoofdthema's van het charter zijn: de digitale bibliotheek en *bibliotheek.nl*, het herdefiniëren en opnieuw inrichten van bibliotheeknetwerken, het collectiebeleid en de certificering. Voor de implementatie van digitale innovatie bij de lokale/ regionale bibliotheken wordt rijksgeld beschikbaar gesteld. Tevens wordt door het Rijk zowel inhoudelijk als financieel ingezet op certificering met als doel kwaliteitsverbetering. Een basis bibliotheek is een zelfstandige organisatie met een of meer vestigingen die in een of meer gemeenten een bibliotheekvoorziening aanbiedt. De basisbibliotheek is verantwoordelijk voor de uitvoering van de in de Richtlijn voor de basisbibliotheken vastgelegde kernfuncties. Deze worden verderop in de nota behandeld. Binnen de provincie Groningen is *Biblionet* als één basisbibliotheek te zien.

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de kern van het bibliotheekstelsel: de openbare basisbibliotheken. Zij moeten bevorderen dat de door hen bekostigde bibliotheken kunnen deelnemen aan lokale, provinciale en landelijke bibliotheeknetwerken en aan het interbibliothecair leenverkeer. Verder gelden de volgende uitgangspunten voor gemeentelijke subsidiering:

- De bibliotheken zijn op een nader te bepalen datum gecertificeerd volgens nieuwe normen.
- Zij werken mee aan de implementatie van landelijk overeengekomen innovaties waarvoor zij 5% van hun begroting kunnen inzetten.
- De bibliotheek moet de mogelijkheid worden geboden om uitgaven binnen bepaalde marges te verschuiven van de fysieke collectie naar digitale dienstverlening.
- Bibliotheken dienen vergelijkende gegevens uit het landelijke branche-informatiesysteem aan gemeenten te leveren.

Het minimum subsidiebedrag is 18.85 euro subsidie per inwoner per jaar in gemeenten met meer dan 90.000 inwoners exclusief de huisvestingslasten. Hiervoor kunnen alleen de meest noodzakelijke bibliotheektaken worden uitgevoerd en is inzetten op bijvoorbeeld uitbreiding van de digitale

dienstverlening of educatieve producten niet mogelijk. In de stad Groningen ligt dit voor de totale subsidie op circa 24,50. Exclusief de subsidie voor de BackOffice komen we op een bedrag van rond de 18 euro. Het totale bedrag is voldoende om kwalitatief goed bibliotheekwerk in de stad te garanderen. Zo zetten we flink in op de filialen in de wijken waardoor vooral voor kinderen de drempel voor bibliotheekbezoek erg laag wordt gemaakt en de bibliotheken een goede rol kunnen spelen binnen de maatschappelijke wijkinfrastructuur. De hoogte van onze subsidie sluit aan bij de door ons gestelde ambitieuze doelen en de goede dienstverlening. In 2004 is er overigens een benchmark uitgevoerd van de stadsbibliotheek in relatie tot vergelijkbare steden zoals Nijmegen en Haarlem. Hieruit bleek dat de subsidie zeer goed wordt ingezet en de kosten per inwoner lager zijn dan in de andere onderzochte steden. Desondanks willen we de komende tijd onderzoeken of er met name in de backoffice een efficiencyslag te maken is. Ook is naar verhouding het aantal leden ten opzichte van het landelijk gemiddelde in de stad laag. We gaan dan ook in vergelijkbare steden kijken hoe zich deze cijfers verhouden tot de landelijke cijfers en onderzoeken wat hiervoor een oorzaak is. We verwachten van de bibliotheek in ieder geval dat ze inzetten op stijging van het aantal leden. Het aantal leden laat op het moment een lichte daling zien. Er is echter een stijging te zien in het aantal jongerenabonnementen en van de uitgebreidere abonnementen met een hoger serviceniveau. Het aantal uitleningen en bezoeken laat ook een positieve ontwikkeling zien. Nadere informatie over de ledenaantallen vindt u in bijlage 2.

Beleidsdoelstelling

Ons doel is om de komende jaren te blijven inzetten op kwalitatief hoogwaardig bibliotheekwerk in de stad. Als we de keuze moeten maken zetten we in op een sterke toonaangevende centrale vestiging met een aantal goede familiebibliotheken. Het voornaamste doel bij bezuinigingen is het behoud van kwaliteit nog boven spreiding. Eventuele bezuinigingen vanuit het rijk of de provincie zullen wij niet compenseren.

1.3. Bibliotheekvernieuwing

In 2001 is door het sluiten van het Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk tussen de drie overheden officieel gestart met het gezamenlijk proces van bibliotheekvernieuwing 2002 - 2008. Het Koepelconvenant liet de decentrale structuur van het bibliotheekwerk intact. Er werd ingezet op een netwerk van basisbibliotheken, elk van voldoende omvang en verzorgingsgebied. De inzet was een inhoudelijke en organisatorische vernieuwing binnen het bibliotheekwerk.

In 2002 zijn vanuit het rijk marsroutegelden beschikbaar gesteld voor projecten in het kader van de bibliotheekvernieuwing. Deze werden door de provincie verdeeld. Hieruit zijn verschillende projecten gefinancierd zoals de Makkelijk Lezen Pleinen voor kinderen met leesproblemen en een aantal digitale projecten. Vanaf 2009 zijn deze middelen centraal belegd maar zijn er opnieuw verschillende subsidieaanvragen van Biblionet gehonoreerd. Deze projecten zijn allemaal gericht op het uitbreiden van het digitaal aanbieden van informatie.

Een belangrijk resultaat van de bibliotheekvernieuwing is dat de gemeente de afgelopen jaren de rol van opdrachtgever van het bibliotheekwerk op zich heeft genomen en sindsdien door middel van het Programma van Eisen de kaders aangeeft voor de invulling van het lokale bibliotheekwerk.

2. Stand van zaken

2.1. Evaluatie vorige bibliotheeknota

In de vorige nota van 2004-2010 werd al aandacht gevraagd voor de positie van de bibliotheek in een digitaliserende samenleving. Ook werd benadrukt dat de bibliotheek zich moet beperken tot de kernfuncties lezen en literatuur en het fungeren als toegangspoort tot informatie. Een groot deel van de randprogrammering zoals theater en muziek is toen geschrapt. De belangrijkste uitkomst van de vorige nota is echter het inrichten van de wijkfilialen tot familiebibliotheken die zich met name richten op doelgroepen die aan de wijk gebonden zijn, namelijk families met kinderen en ouderen. De collectie in de filialen is door deze keuze beperkt maar digitaal zijn alle boeken te reserveren en af te halen in de vestigingen. Een gedeelte van de leden kiest er echter voor om gebruik te maken van de centrale vestiging met zijn ruime collectie.

De familiebibliotheken hebben inmiddels een plek in de wijk veroverd. Op het filiaal in De Wijert na zijn alle bibliotheken omgevormd. De Wijert is het best bezochte filiaal van de stad maar verkeert in een slechte staat. Doordat de nieuwbouw van *Liquid City* niet doorgaat is de bibliotheek daar nog niet verhuisd. Er zal hier dan ook snel een nieuwe oplossing voor de huisvesting moeten worden gevonden. De andere filialen zijn inmiddels getransformeerd tot familiebibliotheek en zien er met een nieuwe inrichting en een actuele collectie erg aantrekkelijk uit. Er zijn selfservicebalies ingericht zodat leden zelf kunnen lenen en betalen en een aantal filialen maakt onderdeel uit van een clustering van wijkfuncties. Het filiaal in Selwerd is bijvoorbeeld gehuisvest in de Vensterschool en in Beijum is er een combinatie met Stiel. Op drie punten in de stad zijn kleinere bibliotheekpunten ingericht die zich richten op ouderen en kinderen. De filialen werken al goed samen met maatschappelijke organisaties die ook in de wijk actief zijn. Vaak delen ze hetzelfde pand wat voor wederzijdse grotere bezoekersaantallen zorgt. De bibliotheek participeert inhoudelijk in verschillende samenwerkingsorganisaties zoals de Vensterscholen, de WMO en het project Zorgen voor Morgen. In bijlage 2 wordt het gebruik van de bibliotheek weergegeven in kengetallen.

Beleidsdoelstelling

We handhaven het huidige beleid om in de wijkfilialen in te zetten op gezinnen en weinig mobiele buurtbewoners. We stellen als doel dat de bibliotheek zich met name richt op de doelgroep kinderen en verwachten een groei in het bereik van kinderen van 5% in de periode 2010-2016.

2.2. Toegankelijkheid van het bibliotheekwerk

De zeven filialen en drie bibliotheekpunten in de stad zijn redelijk goed gespreid in met name de oudere wijken van de stad. In nieuwbouwwijken zoals Gravenburg en het Reitdiep is geen filiaal maar inwoners van deze wijken zijn voor hun voorzieningen al op andere wijken gericht. In de nieuw te ontwikkelen wijk Meerstad is de wens uitgesproken om een bibliotheekfiliaal te vestigen. Aangezien we in de stad Groningen beschikken over zeven goed toegeruste filialen is er voor iedere inwoner van de stad een bibliotheek op aanvaardbare afstand. Aangevuld met de toenemende digitale dienstverlening zijn de mogelijkheden om over de diensten van de bibliotheek te beschikken voldoende. Door nieuwe mogelijkheden zoals online reserveren en verlengen is de digitale dienstverlening sterk verbeterd. Helaas blijft de mogelijkheid om thuis de online informatie van de bibliotheek in te zien zeer beperkt door de terughoudendheid van uitgeverijen. Momenteel is de toegankelijkheid van de bibliotheek voor de inwoners van de gemeente goed maar door toenemende digitalisering van de dienstverlening verwachten we hierin een verdere verbetering. De komende jaren

gaan we het aantal filialen dan ook niet verder uitbreiden. Meer kwantitatieve informatie over de filialen kunt u vinden in bijlage 2.

Beleidsdoelstelling

De komende jaren wordt het aantal filialen niet uitgebreid. Wij stellen als doel dat de bibliotheek zich richt en inzet op innovatieve digitale ontwikkelingen om de dienstverlening aan de klanten te versterken.

2.3. Samenwerkingsrelaties

In 2007 is de clustervorming tussen de stad en Haren tot stand gekomen en sindsdien wordt er intensief samengewerkt. Haren blijft een goed lopende bibliotheek en is onlangs compleet vernieuwd volgens het retailconcept. Dit concept houdt in dat bezoekers van de bibliotheek klantgericht worden benaderd en dat de inrichting is ontleend aan winkelconcepten. Het aantal uitleningen is door de herinrichting explosief gestegen en de reacties van klanten zijn positief. Het retailconcept is deels ook ingezet in de familiebibliotheken maar het volledig transformeren is te kostbaar. In het Forum zal dit wel verder vorm worden gegeven.

Biblionet Groningen werkt verder samen met Biblionet Drenthe op het gebied van onder andere personeelszaken, ICT en inhoudelijke projecten. Op de samenwerkingsrelaties binnen de stad met literaire en maatschappelijke organisaties wordt in het komende hoofdstuk ingegaan.

3. Kernfuncties

Landelijk zijn in de richtlijn voor de basisbibliotheken een kerndoel en kernfuncties vastgesteld waaraan een bibliotheek zou moeten voldoen.

Het kerndoel van de bibliotheek is het bieden van een fysieke en virtuele ontmoetingsplaats waar altijd wat te doen is en waar iedereen terecht kan voor lezen, lenen, kennis en cultuur. De bibliotheken zorgen voor de toegankelijkheid van informatie en zijn sterk verankerd in de maatschappelijke omgeving. Aan de hand van deze vijf kernfuncties geven wij aan hoe wij de bibliotheek van de toekomst zien en welke opdracht wij willen meegeven voor het realiseren van het bibliotheekwerk in de stad. Dit wordt jaarlijks verder uitgewerkt in het Programma van Eisen waarin we de voorwaarden voor subsidieverlening vastleggen. De bibliotheek geeft vorm aan vijf kernfuncties:

- Lezen en literatuur
- Ontwikkeling en Educatie
- Kennis en Informatie
- Ontmoeting en debat
- Kunst en cultuur

Er liggen volop kansen in de verdere ontwikkeling van haar dienstverlening naar de overheid, instellingen en vooral de inwoners van Groningen. Wij vinden het hiervoor noodzakelijk dat de klant centraal wordt gesteld en een bezoek aan de bibliotheek meerwaarde heeft. De samenwerking binnen het Forum geeft de bibliotheek de mogelijkheid om zich verder te ontwikkelen en deze meerwaarde voor de burgers van de stad te creëren.

3.1 Lezen en literatuur

Op woensdag 13 oktober was het bal in Groningen! Groninger Forum en de Bibliotheek Groningen organiseerden het eerste Groninger Kinderboekenbal. De feestelijke middag stond net als de hele Kinderboekenweek in het teken van tekeningen, prentenboeken en striphelden en was volledig uitverkocht.

Tijdens het bal was er veel te doen. Je kon meedoen met de workshop striptekenen. Ook was er een fotograaf met een groot groen scherm die kinderen samen met boekfiguren en striphelden op de foto zette.

Bijzonder was het zelf maken van animaties. Met geknutselde figuurtjes en een videocamera maakten kinderen zelf een animatiefilmpje dat bovendien meteen groot op de muur te zien was. Uiteraard waren er op het bal ook lekkere drankjes en kon je heerlijk snoepen. Tijdens het bal liepen levende boekfiguren rond waarbij je een leuke opdracht moest uitvoeren.

We vinden het van groot belang dat alle inwoners van de stad plezier hebben in lezen en worden gestimuleerd in hun literaire ontwikkeling. De perceptie bestaat echter dat het boek op zijn retour is en dat er sprake is van ontleding. Dit is in ieder geval niet te zien aan de boekenverkoop die ieder jaar stijgt. Mensen kopen en lezen nog steeds graag boeken.

Wij willen dat de bibliotheek een strategie ontwikkelt om in hun manier van klanten benaderen aansluit bij de successen van de (online) boekhandels. Door de stijgende welvaart kopen mensen nu eerder een boek dan dat er geleend wordt. Een boek lenen bij de bibliotheek is goedkoper maar door beperkte openingstijden en het boeteregime verliezen bibliotheken terrein. We verwachten dat de bibliotheken er voor zorgen dat het aantrekkelijker wordt voor de klant om langs te komen en tijd in het bezoek te investeren. De openbare bibliotheek blijft echter een sterk merk en is een laagdrempelige

instelling. De bibliotheek zal dan ook de komende jaren voor veel mensen een belangrijke voorziening blijven.

De bibliotheek kan het brengen van een bezoek aantrekkelijker maken door meer in te spelen op de actualiteit. Er is een trend zichtbaar dat de gezamenlijke beleving van een boek steeds belangrijker wordt. Denk hierbij maar aan bestsellers als de Da Vinci Code waar haast meer aandacht is uitgegaan naar randactiviteiten zoals een verfilming, documentaires en stadswandelingen in Parijs dan naar het boek zelf. Van de bibliotheek verwachten we binnen het Forum een meer inhoudelijke benadering van de trend om samen het boek te beleven. De samenwerking binnen het Forum heeft al een positieve impuls aan de leesbevorderingactiviteiten van de bibliotheek gegeven. Dit soort activiteiten kan een waardevolle impuls betekenen voor de leesbevordering en een bijdrage leveren van het positioneren aan Groningen als letterenstad. We verwachten dat de komende jaren meer aansprekende activiteiten worden georganiseerd die een breed publiek enthousiast maken voor de letteren.

Beleidsdoelstelling en resultaten

Wij stellen tot doel dat het aantal uitleningen met minimaal 5% stijgt en er een toename van 10% is te zien in het aantal gebruikers van de website ten opzichte van 2010.

We verwachten van de bibliotheek dat ze een strategie ontwikkelen om dit te bereiken. Onderdelen hiervan kunnen zijn aandacht voor:

- het organiseren van laagdrempelige activiteiten
- een klantgerichte benadering
- een eigentijdse collectie
- marketingbeleid

3.2. Ontwikkeling en educatie

Leesmeter in de prijzen gevallen (september 2009)

De Leesmeter van Biblionet Groningen heeft de Alfabetiseringsprijs gewonnen in de categorie Regionale Samenwerking.

De Leesmeter is door Biblionet in samenwerking met GGD Groningen ontwikkeld in het kader van Spraakmakend, het taalstimuleringsproject voor kinderen van 0 tot 4 jaar in negen gemeenten in Oost-Groningen waarin Biblionet één van de partners is. Als een kind 18 maanden oud, krijgt het bij een bezoek aan het consultatiebureau De Leesmeter, een kleurige groeimeter met leestips, cadeau. Daarnaast worden er Leesmeterbijeenkomsten georganiseerd voor (groot)ouders waar tips en trucs worden gegeven over (voor)lezen en hoe een kind te ondersteunen in zijn leesontwikkeling. Deze bijeenkomsten worden samen met onder andere het consultatiebureau, de kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en het basisonderwijs georganiseerd.

De Nationale Alfabetiseringsprijzen worden jaarlijks, tijdens de Week van de Alfabetisering, door het ministerie van OCW uitgelooft aan projecten die op originele en spraakmakende wijze bijdragen aan het terugdringen van het aantal laaggeletterden in Nederland.

We hechten waarde aan de Lissabon doelstelling van de Europese Unie waarin de waarde van een leven lang leren wordt benadrukt. We willen dat kinderen, jongeren en volwassenen in de stad beschikken over een basisniveau taalvaardigheid waarmee ze minimaal zelfredzaam zijn in de

hedendaagse informatiemaatschappij. Ze maken kennis met, en beleven plezier aan lezen. We vinden het van essentieel belang dat de bibliotheek een belangrijke rol vervult als partner voor het onderwijs, op het gebied van leesbevordering en ter voorkoming van laaggeletterdheid. De bibliotheek ondersteunt scholen op het gebied van informatievoorziening, mediawijsheid, en het samenstellen van de schoolmediatheek. De familiebibliotheken ondersteunen scholen in de wijk op het gebied van leesbevordering en het bestrijden van leesachterstanden. In de wijken wordt nauw samengewerkt met het onderwijs en de Vensterscholen. De bibliotheekpas is in gebruik als Vensterpas waardoor kinderen het pasje niet alleen voor de bibliotheekfunctie kunnen gebruiken maar ook voor naschoolse activiteiten.

De bibliotheek neemt al een belangrijke rol in als ondersteuner op het gebied van lezen en de doorgaande leeslijn voor het primair onderwijs. Er wordt een vrijwel allesomvattend pakket van leesondersteuning geboden vanaf 4 maanden tot en met 12 jaar. We vinden het van belang dat er aandacht is voor leesbevordering in de voorschoolse periode. Hierdoor worden taalachterstanden in een vroeg stadium bestreden en al op jonge leeftijd leesplezier gestimuleerd. Kinderen die op jonge leeftijd de bibliotheek bezoeken, blijven dit op latere leeftijd ook doen en lezen meer dan kinderen die niet actief met de bibliotheek in aanraking zijn gebracht. We verwachten dat de bibliotheek dan ook sterk blijft inzetten op deze doegroep.

Uit onderzoek blijkt dat na het basisonderwijs een flink aantal jongeren afhaakt als lid van de bibliotheek. We verwachten van de bibliotheek dat ze extra inzet op deze doelgroep door het voeren van gerichte marketing. Tevens vinden we het van belang dat Biblionet de in het primair onderwijs opgedane kennis op het gebied van leesbevordering in gaat zetten in het voortgezet onderwijs. De nadruk zal hier moeten liggen op het VMBO want deze leerlingen geven vaker dan jongeren op andere hogere schooltypen aan problemen te hebben met lezen.

Ook op het gebied van de bestrijding van laaggeletterdheid zien we een rol weggelegd voor de bibliotheek in samenwerking met het ROC. Laaggeletterden kunnen beter worden ondersteund door de drempel voor bibliotheekbezoek te verlagen en het aanschaffen van een speciale collectie. Tot slot zien wij een belangrijke rol in de ondersteuning van scholen in het bijbrengen van mediawijsheid. Verschillende onderzoeken laten zien dat internetvaardigheden van jongeren tegenvallen. Voor jongeren is het vaak lastig om te beoordelen of informatie betrouwbaar is en waar informatie kan worden gevonden. We verwachten van de bibliotheek dat ze de komende jaren sterk gaat inzetten op het aanleren van mediawijsheid. De bibliotheek zal op het gebied van educatie op een vraaggestuurde innovatieve manier moeten werken die aansluit bij de vraag van de scholen en de leerlingen.

Beleidsdoelstelling en resultaten

Wij hebben tot doel dat de bibliotheek pro-actief producten gericht op educatie en het bestrijden van taalachterstanden ontwikkelt en levert aan alle scholen in de gemeente Groningen in zowel het Basis- als het Voortgezet Onderwijs. De accenten dienen hierin te liggen op:

Het stimuleren van mediawijsheid in het Primair en Voortgezet Onderwijs.

Het ondersteunen van scholen op het gebied van informatievoorziening en het samenstellen van de schoolmediatheek.

Het bestrijden en voorkomen van laaggeletterdheid.

Het verbeteren van de leesvaardigheid op het VMBO.

Daarnaast hebben we als doelstelling dat de bibliotheek intensief inzet op het bestrijden van taalachterstanden in de voorschoolse periode en minimaal 25% van de kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar bereikt. We verwachten dat de bibliotheek intensief samenwerkt met de ROC en laaggeletterden actief begeleid in het bibliotheekbezoek.

3.3. Kennis en Informatie

We vinden het van belang dat alle inwoners van de stad actieve burgers zijn die deel uitmaken van en participeren in de samenleving. Participerende burgers zijn in staat hun democratische rechten uit te oefenen doordat zij goed geïnformeerd en mondig zijn en een onafhankelijke mening kunnen ontwikkelen. Er is in de huidige samenleving een stortvloed aan informatie beschikbaar. Het lijkt daardoor of deze functie van de bibliotheek hiermee aan belang heeft ingeboet. In de beginjaren van de bibliotheek was er juist sprake van schaarste aan informatie bij een groot deel van de bevolking. Hier is nu geen sprake meer van door websites als Google en Wikipedia die inmiddels tot werkwoord geworden zijn. Het is daarom noodzakelijk dat de bibliotheek zijn taak op dit gebied verandert. Het gaat niet langer om het beschikbaar stellen van informatie, maar ook om mensen te leren om met die overvloed aan informatie om te gaan. Het al eerder genoemde aanleren van mediawijsheid is hierin een belangrijk speerpunt.

De bibliotheek biedt op dit moment actuele maatschappelijke informatie op het gebied van onder andere geschiedenis, vrouwen, gezondheid, duurzaamheid en jeugd en gezin door het inrichten van informatiepunten. Deze zijn echter statisch en trekken geen extra bezoekers. We verwachten van de bibliotheek dat ze door het vertellen van verhalen en de inzet van digitale media de komende jaren een andere invulling aan deze punten zullen geven.

Burgers worden tegenwoordig steeds meer aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid en moeten veel meer dan vroeger zelf hun keuzes maken. De bibliotheek kan hierin een ondersteunende rol spelen door het toegankelijk maken van informatie. We zien het als een belangrijke ontwikkeling dat voor een breed publiek maatschappelijke vraagstukken bespreekbaar worden gemaakt. Een belangrijke factor in het realiseren van deze doelstelling blijven de familiebibliotheken in de wijken. We zien dat de bibliotheek positie inneemt in de wijken en aansluit bij de welzijnsinstellingen. Ze zet zich in om bovenop de gemeenschappelijke huisvesting een maatschappelijke meerwaarde te creëren. De afstemming met andere instellingen in de wijk binnen projecten als Zorgen voor Morgen en WMO vitale buurten zien we graag verder uitgebouwd. We vinden het hierin wel belangrijk dat de bibliotheek zich houdt aan zijn kerntaken, lezen en literatuur en het bieden van een laagdrempelige plaats voor het vinden van informatie.

Beleidsdoelstelling en resultaten.

Wij stellen als doel dat de inwoners van de stad goed geïnformeerde burgers zijn die kunnen beschikken over betrouwbare informatie. De bibliotheek moet op een laagdrempelige wijze toegang bieden tot actuele maatschappelijke informatie. Wij hebben dan ook als doel gesteld dat er in de wijkfilialen het volgende wordt aangeboden:

- Informatieverlening.
- Het bieden van een fysieke laagdrempelige ontmoetingsplaats voor wijkbewoners.
- Het ondersteunen van andere maatschappelijke instellingen door bijvoorbeeld het beschikbaar stellen van relevante onderdelen uit de collectie.

We willen dat de bibliotheek de uitleencijfers van informatieve boeken verhoogt met minimaal 3% in de periode 2010-2016. Verder hebben wij als doelstelling dat de bibliotheek een stijging van het aantal activiteiten, met een actuele thematiek, realiseert van minimaal 5%.

3.4 Ontmoeting en debat

Alle Groningers moeten de mogelijkheid hebben om elkaar vrij te ontmoeten en in debat te gaan over actuele maatschappelijke thema's. Inwoners van de stad Groningen moeten in de bibliotheek een plaats vinden waar ze kunnen werken, studeren, lezen en in debat gaan over maatschappelijke en literaire thema's.

Momenteel zijn er tegen de ontwikkeling in, spraakmakende, succesvolle bibliotheken waar de ledenaantallen met 8-10% gestegen zijn en het aantal uittelingen met soms meer dan 30%.

Voorbeelden hiervan zijn de Nieuwe Bibliotheek in Almere en de OBA in Amsterdam, fraaie nieuw gebouwde bibliotheken die zich sterk richten op de functies ontmoeting en debat.

De huidige centrale bibliotheek in Groningen is onvoldoende toegerust op deze functie. We willen dat hier in samenwerking met Forumimages sterker op wordt ingezet. De komende jaren moet hierin een slag worden gemaakt en deze functie worden ontwikkeld. In het Forum dient voldoende plaats te worden gecreëerd voor ontmoeting en debat. Het moet een plek worden voor alle stadgers waar mensen kunnen werken en ontmoeten en studenten kunnen studeren. Een goede digitale infrastructuur zoals in Amsterdam is hierin van groot belang. Net als aantrekkelijke gelegenheden om te eten en te drinken. Op deze plaatsen moet je als het ware worden uitgenodigd om aan de activiteiten in het Forum mee te doen.

Beleidsdoelstelling en resultaten

De moderne bibliotheek is niet langer alleen een plaats waar media kunnen worden geleend. Inwoners van de stad Groningen vinden een plaats waar ze kunnen werken, studeren, lezen en in debat gaan over maatschappelijke en literaire thema's. Binnen het Forum worden de bibliotheekactiviteiten in een breder kader geplaatst wat een grote meerwaarde oplevert. We stellen als doel dat de bibliotheek de komende jaren inzet op de ontmoeting en debat functie mede om klanten te werven en te behouden. Het uiteindelijke doel is een bezoekerstijging van 5% in 2016 ten opzichte van 2010. In de wijken moet verder worden ingezet op het ontvangen van schoolklassen. We willen dat de bibliotheek er op in zet om minimaal 10% meer schoolbezoeken te realiseren.

3.5 Kunst en cultuur

We willen dat Groningen een aantrekkelijke stad is en blijft voor jong en oud en dat de stad ook op het gebied van de Letteren bij de vijf beste cultuursteden van het land hoort. Groningen is landelijk bekend om zijn goede literaire klimaat en de literaire activiteiten die er worden georganiseerd. Er zijn in de stad talloze plaatsen die geschikter zijn om een podium voor kunst en cultuur te bieden dan in de bibliotheek. Van oudsher organiseert de bibliotheek echter een breed scala aan activiteiten zoals lezingen, boekpromoties en kunsttentoonstellingen. Hierdoor worden bezoekers getrokken en de aandacht wordt op de collectie gevestigd. We verwachten dat de bibliotheek aansprekende activiteiten voor een brede doelgroep organiseert op het gebied van de letteren en dat de samenwerking tussen de verschillende letterenorganisaties wordt bevorderd. De bibliotheek heeft de laatste jaren deze rol al op zich genomen en huisvest onder andere het spreekuur van de stadsdichter. Verder ondersteunen ze Stichting Literaire Activiteiten Groningen op het gebied van onder andere financiën en personeel. Hiermee leveren ze een bijdrage aan de professionalisering van de letterenactiviteiten.

Beleidsdoelstelling en resultaten

Wij stellen als doel dat de bibliotheek een wezenlijke bijdrage levert aan het profileren van Groningen als letterenstad door enerzijds het organiseren van activiteiten en anderzijds het ondersteunen van literaire organisaties en de stadsdichter. Vanuit haar expertise levert de bibliotheek een wezenlijke

bijdrage aan de programmering van het Forum. We verwachten van de bibliotheek dat de komende jaren sterk wordt ingezet op het organiseren van activiteiten met de literaire samenwerkingspartners en het Groninger Forum en dat er minimaal gemiddeld één keer in de week een literaire activiteit wordt georganiseerd. Het aantal bezoekers aan activiteiten moet tussen 2010 en 2016 met minimaal 5% stijgen.

4. Wat verwachten we verder van de bibliotheek

Om de inwoners van de stad te blijven interesseren voor het afnemen van de diensten van de bibliotheek en het bezoeken van de filialen zal de bibliotheek moeten blijven werken aan haar dienstverlening. Deze veranderingen zijn vooral nodig in de klantbenadering en in het aansluiten op digitale ontwikkelingen.

4.1 De klant

Door de toegenomen individualisering en de ontwikkelingen binnen de digitale dienstverlening zijn de verwachtingen van bibliotheekbezoekers toegenomen. Vernieuwing en een klantgerichte benadering zijn voor de bibliotheek essentieel om te overleven. Het boek als plezierig tijdverdrijf blijft de belangrijkste reden om naar de bibliotheek te gaan. Om hun keus te bepalen maken klanten verassend weinig gebruik van digitale catalogi maar laten ze zich ter plekke inspireren door het aanbod. In Almere en Haren worden goede resultaten geboekt met het al eerder genoemde retailconcept. Belangrijk is verder om de bibliotheekmedewerkers niet langer voornamelijk achter een balie te laten plaatsnemen maar meer klantgericht in te zetten. Om een breed draagvlak voor de bibliotheek te behouden is het noodzakelijk om ervoor te zorgen dat het bezoek aan de bibliotheek een aangename ervaring is. Voor de klant moet het makkelijk zijn om media en activiteiten te vinden die bij zijn interesses aansluiten.

4.2 Het e-book

In de Verenigde Staten worden inmiddels meer e-books verkocht dan gebonden boeken met een harde kaft, 8,5 % van de verkochte boeken is daar digitaal. Bij Bol.com is 5% van de verkochte boeken in 2010 een e-book.

Het is voor een instelling als de bibliotheek niet mogelijk om voorop te lopen bij de laatste technische ontwikkelingen. Het is echter wel belangrijk om deze te volgen en nieuwe producten als een e-reader aan te bieden. Klanten verwachten deze dienstverlening inmiddels van de bibliotheek en het is goed om hierbij aan te sluiten. E-books zijn een trend en worden door veel mensen als een bedreiging voor zowel bibliotheken als uitgeverijen gezien. In de Verenigde Staten heeft het e-book al een vlucht genomen en inmiddels worden er daar meer e-books verkocht dan boeken met een harde kaft. Nederland blijft hier flink op achter door enerzijds de terughoudendheid bij de uitgeverijen om Nederlandstalige e-books uit te geven en anderzijds de ruimere beschikbaarheid van boekwinkels in Nederland. Bij Bol.com bestaat inmiddels 5% van de verkopen uit E-books en vooral jongeren en hoger opgeleiden geven aan interesse te hebben in het product. Bibliotheken experimenteren met e-books maar lopen nog tegen veel beperkingen en problemen aan:

Hierdoor zal de komende jaren het gewone boek zijn dominante positie nog wel behouden maar het e-book zal snel belangrijker gaan worden. We vinden het belangrijk dat de bibliotheek de ontwikkelingen blijft volgen en een visie ontwikkelt over de plaats van het e-book in hun dienstverlening. Dit met name vanwege de mogelijkheden die het biedt om een nieuwe dienstverlening te creëren die los staat van filialen en openingstijden. We zien dit echter bij voorkeur opgepakt op landelijk niveau.

Beleidsdoelstelling en resultaten

Wij stellen als doel dat de bibliotheek een visie ontwikkelt over de plaats van het e-book in hun dienstverlening.

5. Financiën

5.1. Subsidie

De gemeente Groningen verstrekt aan Biblionet subsidie voor de exploitatie van de stedelijke bibliotheekfilialen en aan de serviceorganisatie voor facilitaire en logistieke dienstverlening alsmede het centraal werkgeversschap. Het grootste gedeelte van de subsidie aan de serviceorganisatie wordt echter ingezet voor de ontwikkeling van de bibliotheektaken zoals door de educatieve dienst en op het gebied van digitalisering. Deze producten zijn van wezenlijk belang om ervoor te zorgen dat de bibliotheek aansluit bij de wensen van de klant en de veranderende maatschappij. Door dit provinciaal te ontwikkelen ontstaat er bovendien een efficiencyvoordeel en een kwaliteitsverbetering.

Voorbeelden van centraal ontwikkelde projecten zijn de makkelijk lezen pleinen, de ondersteuning van de schoolbibliotheken en de website, www.mijneigenbibliotheek.nl. Daarnaast subsidiëren wij de vensterschool activiteiten, het schoolbibliotheekwerk en de afkoop van het huurcontract van het Noorderbad.

Subsidie Biblionet

Stadsbibliotheek en filialen	4.500.000
Serviceorganisatie (BackOffice)	1.200.000
Vensterschool activiteiten	80.000
Schoolbibliotheekwerk	122.000
Noorderbad	100.000
Totaal	6.002.000

In de vorige nota werd een start gemaakt met het gemeentelijke opdrachtgeverschap. De afgelopen jaren is hier aan gebouwd en in 2010 is voor de eerste keer gewerkt met een Programma van Eisen binnen onze subsidierelatie. In het PVE is aangegeven op welke wijze de bibliotheek bijdraagt aan het verwezenlijken van onze beleidsdoelstellingen. De aangeleverde cijfers van 2010 beschouwen we als een nulmeting voor het monitoren van de gevraagde resultaten in deze beleidsvisie. Tevens zetten we sterk in op een transparante zakelijke subsidierelatie.

6. Bijlagen:

Bijlage 1 Consultatie

Bijlage 2 Cijfers van de bibliotheekfilialen in de stad Groningen

Bijlage 1 Consultatie

Voor het samenstellen van deze bibliotheekvisie hebben we gesproken met de volgende personen in losse interviews. Daarnaast hebben we een expertmeeting georganiseerd waar betrokkenen met elkaar in gesprek konden gaan over de bibliotheek van de toekomst.

Lijst van gevoerde gesprekken

Naam	Organisatie
Rob Pronk	Directeur Biblionet
Hinke de Boer	Beleidsmedewerker bibliotheekwerk gemeente Haren
Wessel Rothstegge	Projectleider Groninger Forum, gemeente Groningen, dienst OCSW
Doeke Sijens	Manager stadsbibliotheek
Hilda de Ruiter	Manager stadsbibliotheek filialen
Bas van Kampen	Directeur Groninger Forum
Ingeborg Walinga	Directeur CBK
Monica Mulder	Beleidsmedewerker onderwijs dienst OCSW
Rick Pos	Beleidsmedewerker volwassen educatie dienst OCSW
Ulie Glas	Beleidsmedewerker ouderenbeleid OCSW
Hans Jager	Dienst OCSW, CJG
Chris Wiersma (werkbezoek)	Directeur bibliotheek Almere
Ruud van Erp	Wijkzaken

Verslag expertmeeting d.d. 23 september 2010

Aanwezigen

Ton Schroor	Wethouder
Roelof van de Belt	Raadslid Student en Stad
Marloes Dekker	Raadsfractie PVDA
Bea Enting	Raadsfractie PVDA
Rebecca Krüders	Raadslid Student en Stad
Rob Pronk	Directeur Biblionet
Arend Middelveld	Raad van bestuur Biblionet
Doeke Sijens	Manager stadsbibliotheek
Herma Zonnenberg	Medewerker educatie Biblionet
Jenny van Setten	Medewerker educatie Biblionet
Wessel Rothstegge	Projectleider Groninger Forum, gemeente Groningen, dienst OCSW
Ulie Glas	Beleidsmedewerker ouderenraad
Miriam Hall	Hoofd Beleid en Programmering, dienst OCSW
Rita Kramer	Beleidsmedewerker cultuur Provincie Groningen
Roelof Jonker	WMO panel
Fransien Saalbrink	Beleidsmedewerker cultuur
Saskia de Graaf	Senior contractmanager CMS Dienst OCSW
Moniek van Amerongen	VCOG
Rolien Scheffer	Coördinator Dichters in de Prinsentuin
Maria Blom	Beleidsmedewerker cultuur
Rick Pos	Beleidsmedewerker volwasseneneducatie
Irene Koops	Ouderenraad
Ingeborg Walinga	Directeur CBK
Coen Peppelenbos	Docent, auteur, letteren
Marc Floor	Beleidsmedewerker cultuur
Cor Boer	Klantenpanel bibliotheek Beijum

Het thema van de expertmeeting was; 'de bibliotheek van de toekomst'. Voor de bijeenkomst waren verschillende vertegenwoordigers uit het veld uitgenodigd zoals raadsleden, letteren organisaties, het onderwijsveld, welzijnsorganisaties en de bibliotheek. Ook het klantenpanel van de bibliotheek van Beijum was uitgenodigd.

Na opening van de bijeenkomst geeft Rob Pronk, directeur van Biblionet Groningen kort aan hoe de Bibliotheek zich de afgelopen jaren ontwikkeld heeft. Hij gaf een toelichting op de bibliotheek als Huis van de letteren en op het retailconcept.

Ingeborg Walinga, directeur van het CBK, gaf vervolgens haar visie op de toekomst van de bibliotheek. Ze spiegelde een beeld voor van de bibliotheek van de toekomst waarin de klant centraal staat.

Na de dromen ging de bijeenkomst verder in vier groepen waarin verder werd gesproken over de bibliotheek van de toekomst en de richting van het bibliotheekwerk in de stad. Tot slot werden door de werkgroepen de volgende adviezen voor de bibliotheekvisie meegegeven aan de wethouder.

- Maak in het Forum goede werkplekken voor studenten waar ook kan worden gegeten en gedronken. Hierdoor wordt het Forum ook een ontmoetingsplaats voor studenten en zullen ze ook sneller de forumactiviteiten bezoeken.

- Een sterk punt van het bibliotheekwerk is de aandacht en de goede contacten die er zijn met het primair onderwijs. Het is echter wenselijk om de aandacht uit te breiden naar het Voortgezet onderwijs en dan met name naar het VMBO.
- Maak gebruik van goede voorbeelden op bibliotheekgebied in binnen en buitenland zoals de Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA).
- Het Forum moet een laagdrempelige huiskamer worden voor alle Groningers.
- Het Forum moet verleiden, prikkelen en verhalen vertellen en meer zijn dan een bedrijfsverzamelgebouw. Het is belangrijk om hoge ambities te hebben en om snel in te spelen op de actualiteit. (De bibliotheek is hier nu nog niet goed in)
- Media-educatie, in de bibliotheek kun je ontwikkelen ook digitaal.
- 24/7 service met ruime openingstijden.
- De bibliotheek als huis van de letteren en culturele samenwerkingspartner.
- De bibliotheek is een sterk betrouwbaar merk. Gooi dat niet overboord ook niet straks met het Forum. Behoud je kernwaarden.
- Het verlengsysteem kan klantvriendelijker, boetes zijn niet klantvriendelijk.
- De bibliotheek moet een plek zijn waar personen en werelden elkaar kunnen ontmoeten
- In de wijken moet ook een aantrekkelijke programmering zijn, als het ware een soort miniforum.
- Jongeren tot 18 jaar zijn een belangrijke doelgroep.

Bijlage 2. Cijfers van de bibliotheekfilialen in de stad Groningen

In deze bijlage volgen de leden, bezoekers en uitleencijfers van de verschillende filialen en bibliotheekpunten in de stad Groningen. In 2010 verwacht de bibliotheek provinciebreed 240.000 digitale bezoekers aan de bibliotheek website www.mijneigenbibliotheek.nl. Dit is ten opzichte van 2009 een toename van 10 %.

Uitleningen en bezoekers per vestiging 2009

Vestigingen	Uitleningen	Bezoekers	Leners
Centrale Bibliotheek	708.000	610.000	25.000
Beijum	98.000	43.000	3.400
Hoogkerk	62.000	33.000	1.900
Lewenborg	103.000	51.000	3.600
Selwerd	80.000*	50.000	2.700
Vinkhuizen	120.000	56.000	3.200
Zuid	171.000	84.000	4.900
Confiance	4.300		
Floreshuis	10.900		
Treslinghuis	5.100		
Totaal	1.254.300	927.000	44.700

Uitleningen en bezoekers per vestiging in de eerste helft van 2010

Vestigingen	Uitleningen	Bezoekers	Leners
Centrale Bibliotheek	424.214	321.185	23.967
Beijum	50.733	22.654	3.566
Hoogkerk	39.594	19.956	2039
Lewenborg	53.981	26.650	3.643
Selwerd	50.327	31.101	2.812
Vinkhuizen	67.401	31.602	3.371
Zuid	89.113	74.441	5.067
Confiance	2.423		
Floreshuis	5.227		
Treslinghuis	2.156		
Totaal	785.169	527.589	44.760

Aantal leden van de Openbare bibliotheek Groningen

	31-12-2007	31-12-2008	30-9-2009	31-12-2009	30-9-2010	Vershil 2009-09 2010-09
Jeugdleden totaal	17.687	18.242	17.222	17.633	18.223	1001
0 t/m 11 jaar	10.592	11.576	10.957	11.193	11.454	497
12 t/m 15 jaar	4.617	4.358	4.069	4.237	4.624	555
16-17 jaar	2.478	2.308	2.196	2.203	2.145	-51
Scholen/ instellingen	206	210	228	357	490	262
Diversen*	3.038	3.480	3.803	3.773	2.770	-1033
Budget	7.510	7.002	6.567	6.705	3.997	-2.570
Basis	7.941	7.483	7.232	7.170	5.837	-1.395
Medium	8.075	7.906	7.729	7.724	9.180	1.451
Large	1.012	1.003	986	992	1.107	121
Young					1.731	1.731
Collectief	1.187	1.185	1.213	1.213	1.166	-47
Totaal	47.615	47.486	45.926	46.507	45.444	-482

Onder diversen vallen onder andere het IBL (Interbibliothecair leenverkeer), personeelspassen en de Flexpas waarmee eenmalig zonder abonnement kan worden geleend. Met name deze laatste leenmogelijkheid laat een scherpe daling zien. Vermoedelijk is dit ontstaan door minder publiciteit voor deze pas.